

Lapsed lubavad end karistuseks nurka saata

"Kui ema või vanaisa mind saku-
tab või minu peale karjub, on mul
iga kord selline tunne, et sureks
või ära," tunnistab esimese klas-
si poiss Mart.

Mardi klassikaaslased, neli poissi ja
tüdrukut leiavad, et kodus ei tohiks küll
keegi lastele peksta anda. Arvamuse
avaldajatest ei olnud vaid kahel naha-
peale saamise kogemust.

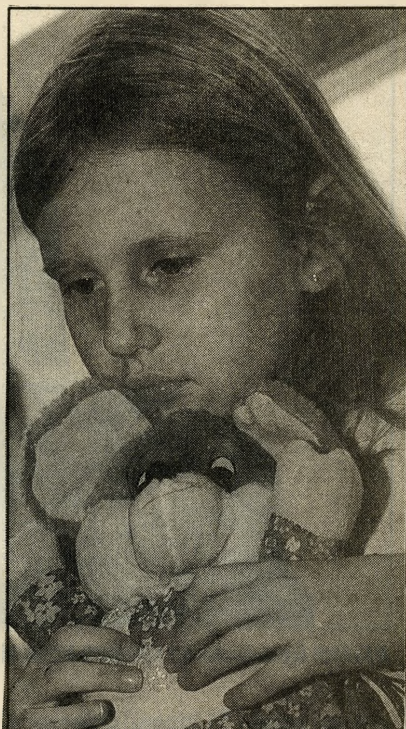
Kati, kes näib hiirvaikse ja malbe tüd-
rukuna, tunnistab, et saab vähemalt kor-
ra nädalas emalt tutistada või vitsa. Miks
teda karistatakse, ei oska või ei taha Ka-
ti öelda. "Ma saan karistada igasugus-
te asjade eest," sõnab ta vaikelt.

Tutistamine ei ole valus

Urmole meenub, et ka teda on tutis-
tatud. "Mina olen riielda saanud, kui ma
olen porilombis oma riided ära määri-
nud," ütleb Anne. "Mina saan siis pa-
handada, kui väikest venda kiusan või
löön," tunnistab Mart. Poiss väidab, et
tema viie-aastane vend saab samuti
"koosa", kui haigena õue kipub. "Kui
ema temaga pahandab, hakkab vend
emmet rusikaga taguma," lisab Mart.
Tiiu ütleb, et teda ema ja isa ei löö. Küll
aga narrib ja kiusab teda vanem vend.

Lapsed peavad üheks leebemaks ka-
ristuseks tutistamist. "See ei ole eriti va-
lus," põhjendab Urmo. Ent kui nad saak-
sid ise karistust valida, sooviksid nad
pahanduse eest pigem nurgas seista.
Kaido meelest oleks vanematest kena,
kui nad karistuste asemel hoopis mõne
meelistegevuse ära keelaksid. Tema ise
võiks mõneks ajaks loobuda näiteks
jalgrattasõidust.

Eesti kodudes esinevat söimamist ja

**Lapsed ei oska arvata, miks vanemad
vahel kurjustavad.** RAUNO VOLMAR

näägutamist peavad lapsed tavaliseks.
Nemadki on oma kodus kuulnud riid-
lemist, sõimu ja ähvardusi. "Minu va-
naisa ütleb mulle pidevalt halvasti. Ta
armastab mu väikest venda minust roh-
kem," arwab Mart.

Esimese klassi lapsed ei oska öelda,
mis vanemaid kurjaks teeb. Urmo usub,
et lapsed ise on selles süüdi. Mart päris
nii ei arva. "Mõnes peres on laps süü-
di, aga mõnes ei ole," arwab ta.

Vaatamata kõikidele tutistamistele,
laksudele ja sakutamistele armastavad
lapsed oma vanemaid väga. "Minu va-

nemad paluvad minult mõnikord pärast
löömist andeks," ütleb Urmo. Teisedki
kinnitavad, et ägestunud emad-isad on
neilt andestust palunud.

Laste sõnul tuleb neil sageli ka ko-
duhoovis ette olukordi, kus keegi muu-
tub tigidaks ja kasutab teiste suhtes
vägivalda. Kallalekipumisi on raske
unustada. "Mul rebis üks poiss küün-
tega igemed lõhki," meenutab Mart.
"Sõbranna, kellega ma tülis olin, pani
mulle võidujooksu ajal jala ette. Kuk-
kusin asfaldil näo katki," räägib Anne.

Tiiule meenub, kuidas naabritüdruk
talle liiga tegi. "Ta kutsus mind oma ae-
da mängima. Kui ma läksin, lõi ta mind
käega vastu pead ning käskis kohe ära
minna," meenutab tüdruk.

Karistuseks hambapesu

Urmo arvab, et kui ta peab oma last
karistama, siis ta tutistab sõnakuulma-
tut. Kaido saadaks üleannetu nägu pe-
sema. Laura paneks ulaka lapse nurka.
"Aga ma võiksin talle ka öelda, et lähen
kodust ära. Tegelikult läheksin poodi ja
ostaksin talle jäätist," lisab tüdruk.

Anne nõustub klassiõega, kuid tema
saadaks pahareti lisaks sellele ka ham-
baid pesema. Kuid pärast karistamist ta-
hab ta lapselt kindlasti andeks paluda.

Teistel lastel, keda kodus iga päev
karistatakse või pekstakse, soovitab
Mart lastekodusse või tuttavate juurde
minna. Kui tema kodus sellised asjad
juhtuma hakkaksid, jookseks poiss met-
sa ja ehitaks endale puu otsa onni.

"Aga mina ei läheks oma vanemate
juurest isegi siis ära, kui nad mind pek-
saksid," on Laura kindel.

KRISTEL KIRSS